

Factsheet: Internetenquête ‘Ouders over... alcohol’

Inleiding

Eind 2004/begin 2005 hebben gedurende 3 maanden twee enquêtes op internet gestaan (www.nigz.nl/oudersover): ‘Ouders over alcohol’ en ‘Ouders over seksualiteit’. Deze enquêtes vormden een kleinschalig onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte van ouders bij het voorlichten van hun kinderen op het gebied van alcohol en seksualiteit. In deze factsheet worden de resultaten van de enquête ‘Ouders over alcohol’ besproken. Het onderzoek richtte zich op ouders van kinderen in de leeftijd van 10 tot en met 18 jaar. Via een persbericht, aankondigingen in een aantal kranten en tijdschriften en links op diverse websites is de enquête onder de aandacht van ouders gebracht.

Demografische gegevens

De enquête is door 395 respondenten ingevuld. De gemiddelde leeftijd van de ouders is 48 jaar. Bij 37% van de ouders is het oudste kind ouder dan 15, bij 28% tussen de 13 en 15 jaar en van 23% is het oudste kind 12 jaar of jonger. Het aandeel vrouwen is groot in dit onderzoek: 79%. 46% van de ouders heeft een hoge opleiding (HBO of WO), de rest heeft een lagere opleiding of geen opleiding. 84% van de ouders heeft de Nederlandse nationaliteit. Bijna de helft van de respondenten heeft geen geloof, 22% is christelijk en 20% is katholiek.

Voor het toetsen van de significantie is de Chi-kwadraat toets toegepast. Alle verbanden die worden beschreven, zijn significant ($p < 0,05$) tenzij anders vermeld.

Alcoholgebruik van de kinderen

79% van de ouders geeft aan dat zijn of haar kind(eren) wel eens een glas alcohol hebben gedronken. 44% van de ouders geeft aan dat hun kind(eren) wekelijks alcohol drinken en 48% geeft aan dat hun kind(eren) wel eens dronken zijn geweest. Ruim de helft van de ouders maakt zich wel eens zorgen dat de kinderen (buitenshuis) teveel drinken en 44% maakt zich wel eens zorgen dat de kinderen zich impulsief of ongecontroleerd gedragen tijdens het drinken. Ouders van kinderen die wekelijks drinken, maken zich vaker zorgen dat hun kinderen teveel drinken (78%) dan ouders van kinderen die niet wekelijks drinken (21%). Ook hebben deze ouders vaker het gevoel onvoldoende zicht te hebben op het alcoholgebruik van hun kinderen (47% tegenover 22%).

Alcohol in de opvoeding

Praten over alcohol

Niet alle ouders vinden het even makkelijk om met hun kinderen over alcoholgebruik te praten. 7% praat nooit over alcohol met zijn kinderen en 6% geeft aan dit moeilijk te vinden. 11% van de vaders praat nooit met de kinderen over alcohol, terwijl 5% van de moeders dit nooit doet. De meerderheid van de ouders heeft dus niet veel moeite met het praten over alcoholgebruik.

Als de kinderen ouder worden, praten ouders vaker met hen over alcohol. Dit verband is echter niet significant. Allochtone ouders vinden het moeilijker om met hun kinderen over alcohol te praten en doen dit ook minder vaak dan Nederlandse ouders. Ook lager opgeleide ouders vinden het moeilijker en praten minder vaak over alcohol dan hoger opgeleide ouders.

Zicht op het alcoholgebruik

Ouders waarvan het oudste kind 13 jaar of ouder is, hebben vaker het gevoel onvoldoende zicht te hebben op het alcoholgebruik van hun kinderen dan ouders met kinderen onder de 13 jaar. Vooral ouders van 18-jarigen geven aan onvoldoende zicht te hebben (42%). Nederlandse ouders hebben vaker het gevoel voldoende zicht te hebben (69%) dan allochtone ouders (59%). Dit verband is echter niet significant. Hoogopgeleide ouders hebben vaker het gevoel zicht te hebben (74%) dan lager opgeleide ouders (62%).

Zorgen over het alcoholgebruik

Vaders en moeders maken zich even vaak zorgen over het alcoholgebruik van hun kinderen. Onder de lager opgeleide ouders zijn er meer ouders die zich zorgen maken (57%) dan onder de hoog opgeleide ouders (47%). Als de leeftijd van het oudste kind toeneemt, neemt het aantal bezorgde ouders significant toe: als het oudste kind jonger dan 10 jaar is, is 12% wel eens bezorgd, als het oudste kind ouder dan 15 jaar is, is 56% van de ouders wel eens bezorgd.

Ouders die makkelijk met hun kinderen over alcohol praten, hebben vaker het gevoel voldoende zicht op het alcoholgebruik van hun kinderen te hebben (79%) dan ouders die dit moeilijk vinden (40%). Ook maken deze ouders zich minder vaak zorgen.

Top 5

Hieronder volgt een beschrijving van vragen die aan de ouders gesteld zijn en de daarop 5 hoogst scorende antwoorden.

Waar zouden ouders meer informatie over willen?

Ruim de helft van de ouders zou met name meer willen weten over hoe zij kunnen omgaan met de groepsdruk van vrienden. Daarnaast vragen veel ouders (43%) zich af welk drinkadvies zij het beste aan hun kinderen kunnen geven en hebben zij meer behoefte aan opvoedingstips (42%), tips om juist om te gaan met een drinkend kind (39%) en tips om kinderen op een juiste manier met alcohol kennis te laten maken (38%).

Het valt op dat maar weinig ouders (13%) behoefte aan informatie hebben over hoe zij met hun eigen gebruik een goed voorbeeld voor hun kind(eren) kunnen zijn.

Waar halen ouders hun informatie nu vandaan?

Ouders gaan voor informatie over alcohol en opvoeding vooral bij andere ouders te rade en zoeken op internet (respectievelijk 44% en 41%). Verder verkrijgen ouders ook informatie bij de huisarts (23%), op ouderavonden (21%) en via tijdschriften en folders (17%).

27% van de ouders die internet raadplegen, maakt gebruik van de website [www.ouders\(online\).nl](http://www.ouders(online).nl), 9% zoekt op www.nigz.nl en 5% zoekt op de site van het Trimbos-instituut. Het meest genoemde tijdschrift is J/M Pubers. De geraadpleegde folders zijn vooral van het Trimbos-instituut, uit de bibliotheek en van het NIGZ.

Hoe zouden ouders de informatie het liefst ontvangen?

Meer dan de helft van de ouders (57%) geeft de voorkeur aan het ontvangen van informatie via een informatieve website. 46% ontvangt de informatie het liefst via folders. Vervolgens worden ook genoemd: een eenmalig tijdschrift (35%), het uitwisselen van ervaringen met andere ouders (33%) en een ouderavond op school (25%).

Hoe staan ouders tegenover het bestaande NIGZ aanbod?

Door 75% van de ouders wordt de voorkeur gegeven aan de informatieve website van het NIGZ (in dit geval www.alcoholinfo.nl). De vraag- en antwoordrubriek op www.alcoholinfo.nl zou door 52% geraadpleegd worden, 50% zou de brochure Alcohol en Opvoeding van het NIGZ bestellen en een kwart van de ouders zou contact met de Alcohol Infolijn opnemen. Voor een eventuele oudercursus Alcohol en Opvoeding heeft 21% belangstelling.

Willen ouders betalen voor het verkrijgen van informatie?

41% van de ouders is bereid om voor het verkrijgen van informatie over alcohol en opvoeding te betalen.

Conclusie

Op grond van de demografische gegevens moet geconcludeerd worden dat een aantal groepen in dit onderzoek oververtegenwoordigd zijn. Hierdoor kunnen geen algemene conclusies getrokken worden. Hetgeen op grond van deze resultaten geconcludeerd kan worden, geldt dan ook voornamelijk voor Nederlandse hoogopgeleide moeders.

Ouders die makkelijk met hun kinderen over alcoholgebruik praten, maken zich minder zorgen en hebben vaker het gevoel zicht te hebben op het alcoholgebruik van hun kinderen. Het is dus belangrijk dat ouders ondersteuning krijgen bij het voorlichten van hun kinderen. Vooral allochtone ouders, lager opgeleide ouders en vaders hebben moeite om met hun kinderen over alcohol te praten. Bij het ontwikkelen van ondersteuningsmateriaal moet hiermee rekening gehouden worden.

Als de leeftijd van de kinderen toeneemt, maken ouders zich vaker zorgen en hebben meer ouders het gevoel onvoldoende zicht te hebben. Ouders hebben echter niet meer moeite met praten over alcohol naarmate de kinderen ouder zijn. Mogelijk maken ouders zich vaker zorgen vanuit het idee dat ze minder invloed op hun kinderen hebben naarmate deze ouder worden (dit is uit verschillende onderzoeken gebleken, bijvoorbeeld Klungers en van Dalen, 2004). De informatie moet dus niet alleen gericht worden op ouders van jonge kinderen (om de startleeftijd van alcoholgebruik uit te stellen), maar ook op ouders van kinderen vanaf 13 jaar. De informatie moet in het laatste geval benadrukken dat ouders wel degelijk invloed op hun kinderen hebben, ook als deze ouder worden.

Ouders komen met name aan hun informatie door bij andere ouders te rade te gaan en door op internet te zoeken. De meeste ouders geven de voorkeur aan het ontvangen van informatie via een informatieve website. Hierbij moet opgemerkt worden dat aan deze online enquête vooral ouders mee gedaan zullen hebben, die vaker gebruikmaken van internet en dit waarschijnlijk ook hoger waarderen dan andere ouders. Toch zou het voor deze groep ouders een goede manier zijn om informatie te verkrijgen.

Informatie voor ouders moet voornamelijk ondersteuning bieden bij vaardigheden als omgaan met de groepsdruk van vrienden, geven van drinkadvies aan kinderen en omgaan met een drinkend kind. Ook opvoedingstips zijn gewenst. Op inhoudelijk gebied (risico's alcoholgebruik bij kinderen, startleeftijd alcoholgebruik, drank- en horecawet) voelen de meeste ouders zich goed geïnformeerd.